

**Говор члана Сталне делегације Парламентарне скупштине БиХ у
Парламентарној скупштини Савјета Европе Славка Матића на редовном
засједању ПС Савјета Европе поводом извјештаја Мониторинг комитета
"Хитна потреба за реформом устава у Босни и Херцеговини"**

Стразбур, 26. јануар 2010.

"Господине предсједатељу, уважене колегице и колеге,

Готово све парламентарне странке у БиХ подржавају отклањање дискриминаторних одредби у вези могућности кандидирања и избора представника мањина и осталих који нису представници ниједног од конститутивних народа.

Таква рјешења била су садржана и у пакету ширих уставних промјена који није усвојен 2006. године у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине ради два недостајућа гласа. Исто то је предвиђао и тзв. „прудски договор“. Без обзира на изражену политичку вољу по питању provedбе одлуке Европског суда за људска права у случају Сејдић-Финци очито је да још увијек постоје непремостиве разлике и у приступу и у начину рјешавања овог проблема.

Док једни заговарају промјене Устава које ће обухватити само имплементацију Одлуке Суда, други се залажу за ширу и суштинску реформу Устава укључујући и административно-правни устрој земље, а што се види и из 16. параграфа Извјешћа Мониторинг комитета.

Дејтонско уставно уређење је Босну и Херцеговину учинило нефункционалном и дугорочно неодрживом. Такођер, тим уређењем је направљена држава са прегломазним и прескупим административним апаратом. Оно је умногоме и кочница за даље веома значајне реформе у областима јавне управе, сигурности, мировинског и здравственог сустава итд.

Желим посебно нагласити да су дејтонска уставна рјешења и неправична у погледу различитог позиционирања конститутивних народа, могућности остваривања колективних националних права, избора својих представника и утјецаја на доношење одлука на државној и ентитетској разини.

Хрватски народ у БиХ је по садашњем уставном уређењу у пуно лошијој позицији у односу на друга два конститутивна народа. Само се Хрватима може догодити да им члана државног Предсједништва из реда хрватског народа изабере бирачи из неког другог конститутивног народа. Најзначајније одлуке могу се доносити прегласавањем, понекад чак без иједног гласа од изабраних представника хрватског народа.

Стога су суштинске и цјеловите промјене Устава, укључујући и имплементацију одлуке Суда у случају Сејдић - Финци, нужност и неминовност. Реформа Устава требала би се темељити на начелима једнакоправности конститутивних народа у остваривању колективних националних права, пуне заштите мањинских и појединачних грађанских права.

Оваква реформа Устава је уистину велики изазов за БиХ и било би добро да и Парламентарна скупштина Вијећа Европе позове новоизабране представнике власти да се ширим промјенама Устава приступи одмах након избора 3.10. ове године." (крај)